AH 647
2026Z22534

Antwoord van minister Van Weel (Justitie en Veiligheid), mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (ontvangen 16 november 2026)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026-2027, nr. 571

Vraag 1
Bent u bekend met het bericht 'Politie Amsterdam neemt op Amerikaans verzoek server in beslag van linkse internetdienstverlener A/I: organisatie zou 'antifa' faciliteren'? [1]

Antwoord op vraag 1

Ja.

Vraag 2
Wat is uw reactie op het Amerikaanse verzoek om de server van het Europese internetbedrijf Autistici/Inventati (A/I) om politieke redenen in beslag te nemen?

Antwoord op vraag 2

Internationale rechtshulp is een instrument in het kader van strafrechtelijke onderzoeken en procedures. Gelet op het interstatelijke en vertrouwelijke karakter van internationale rechtshulp kan ik geen nadere informatie verstrekken over deze specifieke casus. Rechtshulpverzoeken zijn diplomatiek vertrouwelijk.

Vraag 3
Moet een rechtshulpverzoek altijd worden ingewilligd? Op welke basis kan dit in Nederland en in de Europese Unie (EU) worden geweigerd?

Antwoord op vraag 3

Namens de minister van Justitie en Veiligheid wordt de rol van centrale autoriteit ingevuld door de Afdeling Internationale aangelegenheden en Rechtshulp in Strafzaken (AIRS) van het ministerie van Justitie en Veiligheid. AIRS en het OM toetsen ieder binnenkomend rechtshulpverzoek van een land buiten de Europese Unie aan internationale verdragen en Nederlandse wetgeving, waaronder een beoordeling van eventuele weigeringsgronden. Deze weigeringsgronden vloeien voort uit het stelsel van toepasselijke rechtshulpverdragen, nationale wetgeving en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM).

Binnen de EU wordt een rechtshulpverzoek in principe rechtstreeks naar het Internationaal Rechtshulpcentrum (IRC) van het Openbaar Ministerie gestuurd. Een EU land kan aan een ander EU land vragen om een specifieke onderzoekshandeling uit te voeren en bewijs te verzamelen via een Europees onderzoeksbevel (EOB). Bij een EOB is erkenning en tenuitvoerlegging het uitgangspunt. Er kan alleen worden geweigerd op de gronden en onder de voorwaarden die in de betreffende EU richtlijn en het Wetboek van Strafvordering genoemd staan.

Vraag 4
Wat betekent het in beslag nemen van de servers voor andere Europese internetbedrijven, bijvoorbeeld bedrijven die diensten leveren aan het Internationaal Strafhof? Kunnen zij vrij en autonoom handelen als deze sancties boven het hoofd hangen en wetende dat deze ook nageleefd zullen worden?

Antwoord op vraag 4

Het kabinet begrijpt de zorgen over de impact van VS-sancties binnen de Europese internetsector en de mogelijke gevolgen voor de vrije verspreiding van informatie online. Wanneer een derde land een verzoek om rechtshulp indient bij een EU-land, dan zal dat land het verzoek beoordelen.

Over dienstverlening aan het Internationaal Strafhof is en wordt de Kamer apart geïnformeerd door de minister van Buitenlandse Zaken. De inzet van het kabinet is erop gericht om de gevolgen van de sancties tegen het hof te mitigeren.

Vraag 5
Hoe vaak heeft de Amerikaanse regering de afgelopen twee jaar gevraagd om servers of gegevens van internetdienstverleners in beslag te nemen? Hoe vaak is Nederland daarop ingegaan en hoe vaak is het verzoek geweigerd?

Antwoord op vraag 5

Gelet op het interstatelijke en vertrouwelijke karakter van internationale rechtshulp kan ik hier geen uitspraken over doen.

Vraag 6
In het geval de servers van Tweede Kamer zouden worden opgevraagd door de Amerikaanse regering, zou u het verzoek dan ook inwilligen? Om welke reden wel of niet?

Antwoord op vraag 6

Internationale rechtshulp is een instrument in het kader van strafrechtelijke onderzoeken en procedures. Indien de Verenigde Staten servers van de Tweede Kamer verzoekt in het kader van rechtshulp zal de VS daartoe een rechtshulpverzoek moeten sturen. Vervolgens toetsen AIRS en het OM het rechtshulpverzoek aan internationale verdragen en Nederlandse wetgeving, waaronder ook aan eventuele weigeringsgronden.

Deze weigeringsgronden vloeien voort uit het stelsel van toepasselijke rechtshulpverdragen, nationale wetgeving en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Een rechtshulpverzoek zou niet ingewilligd kunnen worden, indien er bijvoorbeeld geen sprake is van dubbele strafbaarheid, aantasting van de veiligheid van wezenlijke algemene belangen van de Staat en/of andere beletselen in de toepasselijke verdragen en het Wetboek van Strafvordering.

Vraag 7
Is Nederland wettelijk gehouden aan Amerikaanse rechtshulpverzoeken om servers in beslag te nemen? En welke mechanismen zijn er om de verzoeken niet in te willigen als deze ingaan tegen nationale- en Europese wetgeving?

Vraag 8
Welke waarborgen zijn er dat Nederland niet meewerkt aan buitenlandse rechtshulpverzoeken die gericht zijn op organisaties vanwege hun politieke opvattingen?

Antwoord op vragen 7 en 8

De juridische basis voor een rechtshulpverzoek van de Verenigde Staten aan Nederland bestaat uit twee verdragen. Deze verdragen zijn de ‘Overeenkomst betreffende wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika’ uit 2003, en door middel van een schakelbepaling, het ‘Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Verenigde Staten van Amerika aangaande wederzijdse rechtshulp in strafzaken’ van 1981.

In beginsel strekken deze verdragen ertoe om Nederland en de VS te verplichten elkaar wederzijds hulp te verlenen bij strafrechtelijke onderzoeken en procedures. AIRS en het OM toetsen rechtshulpverzoeken wel aan weigeringsgronden, deze weigeringsgronden vloeien voort uit het stelsel van toepasselijke rechtshulpverdragen, nationale wetgeving en het Europees Verdrag

voor de Rechten van de Mens (EVRM).

Vraag 9
Hoe verhoudt de inbeslagname zich tot netneutraliteit en de onafhankelijkheid van internetbedrijven?

Antwoord op vraag 9

Het beginsel van netneutraliteit is vastgelegd in de Europese Open Internet Verordening (OIR). Het verplicht aanbieders van internettoegangsdiensten om al het internetverkeer gelijk te behandelen: zij mogen verkeer niet blokkeren, vertragen of bevoordelen op basis van inhoud, toepassing, dienst, afzender of ontvanger. De verordening regelt dus hoe toegangsaanbieders met het verkeer van eindgebruikers omgaan.

Het kabinet hecht grote waarde aan de onafhankelijkheid van internetbedrijven en aan een open en vrij internet. Mede daarom zijn internetbedrijven in beginsel niet verantwoordelijk voor de informatie die hun gebruikers opslaan of verspreiden. Tegelijkertijd hebben zij wel verantwoordelijkheden en gelden er ten behoeve van bijvoorbeeld de rechtshandhaving en de rechtspleging rechten en verplichtingen die ook op hun diensten van toepassing zijn.

Vraag 10
Heeft de politie weerwoord geboden aan het Amerikaanse verzoek, uitgaande van netneutraliteit en de onafhankelijke positie van internetbedrijven? Waarom wel of niet?

Antwoord op vraag 10

AIRS toetst een binnenkomend rechtshulp, en biedt dit vervolgens ter uitvoering aan bij het Openbaar Ministerie (OM). Hierna volgt een eigenstandige toets ten aanzien van de mogelijkheden tot en wijze van uitvoering van het rechtshulpverzoek. Na deze toets van het OM wordt het rechtshulpverzoek onder gezag van het OM uitgevoerd door de politie.

Vraag 11
Draagt Nederland, door een dergelijk verzoek uiteindelijk in te willigen, bij aan het schrikeffect van de Amerikaanse sancties die het kabinet zegt

af te keuren?

Antwoord op vraag 11

Het proces en de juridische basis voor het inwilligen van een rechtshulpverzoek wordt toegelicht in de antwoorden op vragen 3, 7 en 8. Het inwilligen van een internationaal rechtshulpverzoek en Amerikaanse sancties staan los van elkaar.

Vraag 12
Kunt u deze vragen, alsmede de eerder gestelde vragen van de leden Kathmann en El Boujdaini over Amerikaanse sancties tegen de Europese internetsector [2], afzonderlijk van elkaar en zo spoedig mogelijk beantwoorden?

Antwoord op vraag 12

Deze vragen zijn zo snel als mogelijk beantwoord.

[1] NRC, d.d. 14 oktober 2026. Politie Amsterdam neemt op Amerikaans verzoek server in beslag van linkse internetdienstverlener A/I: organisatie zou ‘antifa’ faciliteren - NRC

[2] Schriftelijke vragen van de leden Kathmann en El Boujdaini aan de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat en de minister van Buitenlandse Zaken over de gevolgen van het Amerikaanse sanctiebeleid voor de Europese internetsector. 2026Z18561, 10 september 2026.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van de leden Teunissen (PvdD) en Dobbe (SP), ingezonden 16 oktober 2026 (vraagnummer 2026Z22526)